

**ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI
ÎN TRIMESTRUL IV 2015
PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ**

- decembrie 2015 -

ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI ÎN TRIMESTRUL IV 2015 PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ

Tendențe generale

Analiza indicatorilor economici realizată pe baza estimărilor respondenților indică o evoluție pozitivă pentru toți indicatorii analizați **la nivelul anului 2015, comparativ cu anul 2014.**

Astfel, pentru producția industrială se estimează o creștere de 3,0%, susținută în principal de majorarea de 6,8% a cifrei de afaceri pe piața externă, dar și de cifra de afaceri pe piața internă care se așteaptă să depășească cu 3,1% nivelul anului 2014. În aceste condiții, pentru cifra de afaceri pe total industrie se estimează o creștere de 4,6%.

Pe baza evoluției pozitive atât a producției industriale, cât și a cifrei de afaceri, se așteaptă ca stocurile de produse finite să rămână aproximativ la același nivel comparativ cu anul 2014.

Numărul mediu de salariați se apreciază că se va majora cu 2,2% în acest an, în timp ce productivitatea muncii în industrie poate înregistra o creștere de 0,8%, față de anul anterior.

- modificări procentuale față de perioada corespunzătoare din anul anterior (%) -

	AN 2014	Trim.III 2015	9 luni 2015	Trim. IV 2015	AN 2015
1. Producția industrială	6,1	4,3	3,0	3,0	3,0
2. Cifra de afaceri* – total	7,9	6,0	4,7	4,2	4,6
➤ intern	4,8	4,6	2,8	3,8	3,1
➤ extern	11,8	8,1	7,5	4,6	6,8
3. Stocurile de produse finite	2,7	0,7	-0,3	0,7	0,0
4. Numărul mediu de salariați	1,7	2,3	2,3	2,0	2,2
5. Productivitatea muncii	4,7	1,7	0,2	1,0	0,8

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV - rezultatele din ancheta de conjunctură; serii brute

* deflatată cu indicele prețurilor producției industriale

Potrivit sondajului de conjunctură efectuat în rândul agenților care fac parte din eșantion, la nivelul **trimestrului IV al anului curent comparativ cu trimestrul anterior**, se estimează o creștere pentru majoritatea indicatorilor, cu excepția cifrei de afaceri și a numărului mediu de salariați.

- modificări procentuale față de trimestrul anterior, % -

	Trim. I 2015	Trim. II 2015	Trim. III 2015	Trim. IV 2015
1. Producția industrială	-1,2	1,4	-0,5	3,3
2. Cifra de afaceri* – total	-3,4	5,4	2,9	-0,5
➤ intern	-11,2	10,1	7,3	-1,2
➤ extern	6,0	0,3	-1,8	0,2
3. Stocurile de produse finite	3,0	-5,5	-7,3	11,7
4. Numărul mediu de salariați	1,4	0,6	0,4	-0,4
5. Productivitatea muncii	-2,6	1,0	-0,8	3,7

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV – rezultatele din ancheta de conjunctură; serii brute

* deflatată cu indicii prețurilor producției industriale

Pentru cifra de afaceri pe total industrie se anticipează o scădere de 0,5% în perioada de referință, cu evoluții divergente ale celor două componente: pentru cifra de afaceri pe piața internă se așteaptă o reducere de 1,2%, în timp ce pe piața externă se estimează o creștere ușoară de 0,2%.

În condițiile unei creșteri de 3,3% a producției industriale se apreciază că, în cel de-al IV-lea trimestru al anului curent, volumul stocurilor de produse finite va crește cu 11,7% comparativ cu trimestrul anterior.

Pentru numărul mediu al salariaților se estimează o scădere de 0,4% în perioada analizată ceea ce, în contextul majorării producției industriale, va conduce la o majorare de 3,7% a productivității muncii, comparativ cu trimestrul III al anului curent.

Principalii indicatori rezultați din anchetele de conjunctură în sectorul industrial

Producția industrială

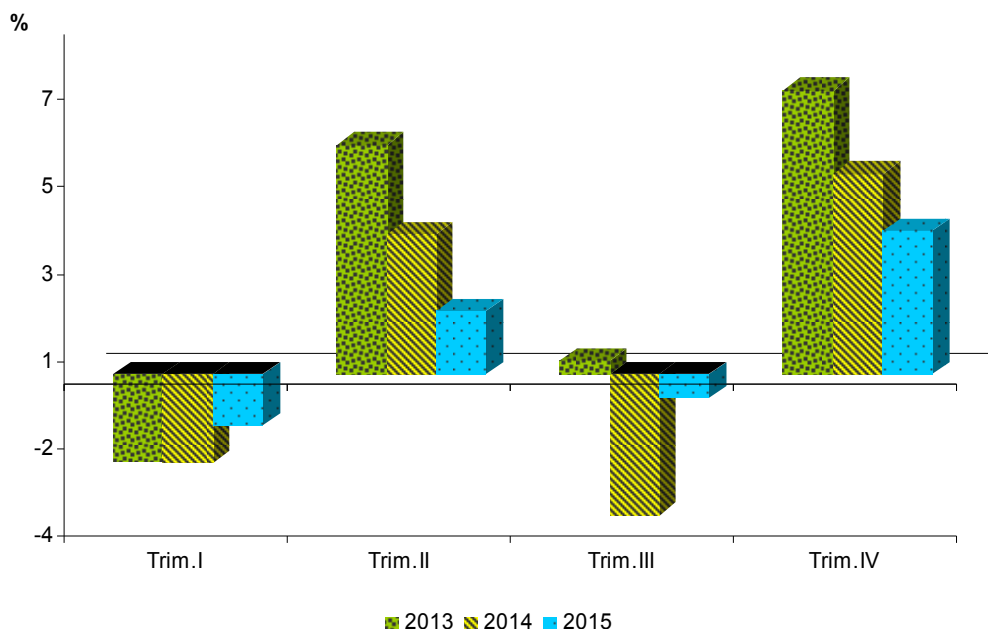
Producția industrială a crescut în intervalul iulie - septembrie 2015, față de perioada corespunzătoare din 2014 cu 4,3% și s-a redus cu 0,5% față de perioada aprilie - iunie. Creșterea producției industriale a fost susținută, în special, de majorarea cererii (atât pe piața internă, cât și pe cea externă).

În urma unei analize detaliate evidențiem faptul că producția industrială a crescut cu 3,0% la nivelul primelor nouă luni, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2014, pe baza evoluției pozitive a cererii. Această evoluție s-a reflectat și la nivelul unor ramuri industriale cum ar fi: fabricarea altor produse din minerale nemetalice, fabricarea produselor din tutun, fabricarea autovehiculelor de transport rutier, fabricarea băuturilor, fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice, fabricarea

hârtiei și a produselor din hârtie, industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, fabricarea produselor din cauciuc și a maselor plastice.

Evoluția producției industriale

- modificări procentuale față de trimestrul anterior -

Trim.IV 2015 – estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Analiza conjuncturală pentru cel de-al IV-lea trimestru al anului curent, elaborată pe baza sondajului efectuat în rândul agenților economici, indică posibilitatea ca în această perioadă producția industrială să se majoreze cu 3,3% față de trimestrul III 2015, respectiv să crească cu 3,0%, comparativ cu trimestrul similar din anul 2014. În aceste condiții, pentru anul 2015 se estimează o creștere de 3,0% a producției industriale corelată cu majorarea cererii pentru aceeași perioadă de analiză.

Referitor la structura producției industriale, sunt de remarcat mai multe situații distincte în evoluțiile ramurilor industriale pentru anul 2015:

- ramuri care își vor continua trendul ascendent înregistrat la nivelul primelor nouă luni: fabricarea altor produse din minerale nemetalice, fabricarea produselor din tutun, alte activități extractive, fabricarea autovehiculelor de transport rutier, fabricarea calculatoarelor;
- ramuri pentru care se așteaptă o reducere, continuând astfel evoluția negativă din perioada ianuarie - septembrie: activități de servicii anexe extracției, alte activități industriale, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente, fabricarea produselor textile, repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor;
- ramuri care vor avea evoluții negative, după ce în primele nouă luni ale anului au înregistrat creșteri: fabricarea substanțelor și a produselor chimice, fabricarea produselor de cocserie;

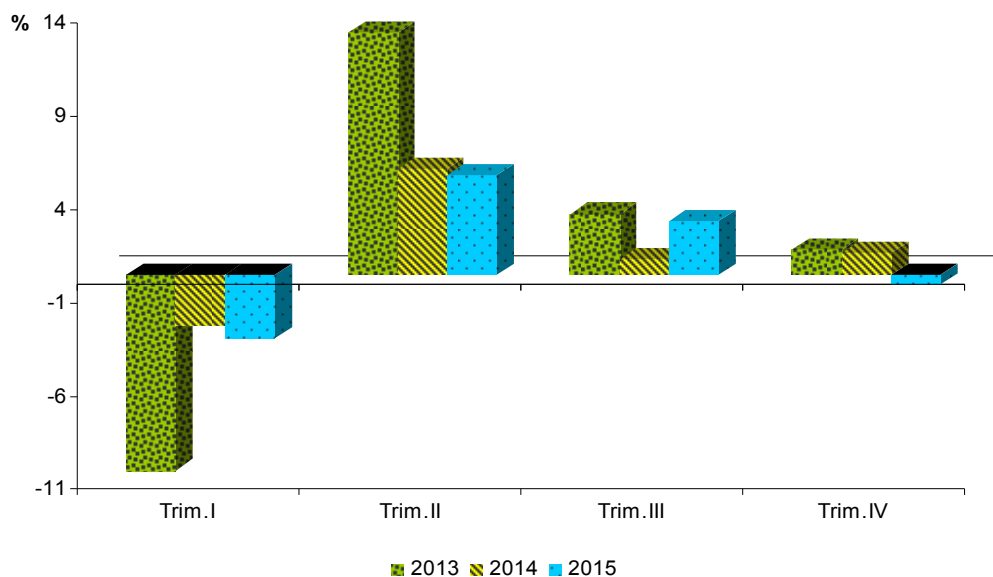
Cifra de afaceri

În cel de-al III-lea trimestru al acestui an, cifra de afaceri pe total industrie s-a majorat cu 6,0%, față de trimestrul similar, evoluție ce se încadrează în tendințele caracteristice perioadei de analiză. Comparativ cu trimestrul II al anului curent, cifra de afaceri din industrie a crescut cu 2,9%, iar în primele nouă luni majorarea a fost de 4,7%, datorită creșterii în principal în industria extractivă (4,0%) și în industria prelucrătoare (5,2%).

Un aspect important de subliniat este modificarea raportului dintre ponderea cifrei de afaceri de pe piața internă și cea de pe piața externă în cazul anumitor ramuri. Cea mai importantă schimbare este la ramura „fabricarea produselor din tutun” unde în perioada 2010 – 2012 ponderea cifrei de afaceri de pe piața internă era de peste 75%, iar începând cu anul 2013 aceasta a scăzut sub 40%, ajungând la 37,1% în primele 9 luni ale acestui an. Astfel, influența creșterii producției cu aproximativ 20% din primele 9 luni s-a manifestat semnificativ pe componenta externă, determinând majorarea ponderii acestei componente în total cifră de afaceri. O situație similară, dar de o amplitudine mai redusă s-a manifestat și în cazul ramurii „fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului”, unde ponderea cifrei de afaceri pe piața internă s-a redus în ultimii ani cu peste 10 puncte procentuale până la 44% în primele 9 luni din anul 2015.

Evoluția cifrei de afaceri totale din industrie

- modificări procentuale față de trimestrul anterior -

Trim. IV 2015 – estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Cele mai importante creșteri ale cifrei de afaceri în perioada ianuarie - septembrie 2015, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul trecut s-au înregistrat în următoarele ramuri: fabricarea calculatoarelor (26,7%), fabricarea produselor din tutun (17,2%), fabricarea altor mijloace de transport (16,3%) și alte activități extractive (14,6%).

Scăderi mai importante ale cifrei de afaceri pe total industrie au fost înregistrate, pentru aceeași perioadă de analiză, în ramurile: extracția cărbunelui superior și inferior (-41,9%), alte activități industriale (-7,3%) și tăbăcirea și finisarea pieilor (-6,3%).

Volumul cifrei de afaceri pe total industrie, în cel de-al IV-lea trimestru al anului 2015, față de perioada similară din anul 2014 se așteaptă să se majoreze cu 4,2% în timp ce, comparativ cu trimestrul anterior, agenții economici estimează o scădere de 0,5%. În aceste condiții, pentru anul curent este posibil să se înregistreze o majorare de 4,6% a cifrei de afaceri.

Cifra de afaceri din industrie pentru piața internă s-a majorat în trimestrul III 2015 atât față de trimestrul II 2015 (7,3%), cât și față de trimestrul similar din 2014 cu 4,6%.

La nivelul primelor nouă luni cifra de afaceri pentru piața internă a crescut cu 2,8%. Printre ramurile industriale care au înregistrat creșteri mai importante amintim: fabricarea produselor din tutun (38,2%), alte activități extractive (17,3%), fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (12,6%), repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (11,3%).

Conform estimărilor agenților economici, volumul cifrei de afaceri pentru piața internă se va majora cu 3,8% în trimestrul IV 2015 față de trimestrul similar. Comparativ cu trimestrul III 2015 acesta poate să înregistreze o scădere de 1,2%, evoluție ce urmează după creșterea importantă din trimestrul anterior. Pe baza evoluției din primele nouă luni ale anului și a estimărilor din trimestrul IV este posibil ca la nivelul anului 2015 să se ajungă la o majorare de 3,1% a cifrei de afaceri pentru piața internă.

Cifra de afaceri din industrie pentru piața externă a crescut în trimestrul III al anului curent cu 8,1% comparativ cu trimestrul III 2014 și s-a redus cu 1,8% față de trimestrul anterior. În perioada ianuarie - septembrie 2015 comparativ cu aceeași perioadă din 2014, s-a înregistrat o majorare de 7,5% a cifrei de afaceri datorată, în special, creșterii de la nivelul industriei prelucrătoare.

Ramurile care au înregistrat creșteri importante ale cifrei de afaceri pentru piața externă în primele nouă luni ale anului curent comparativ cu perioada similară a anului anterior au fost: fabricarea băuturilor (27,1%), fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice (21,5%), fabricarea echipamentelor electrice (16,5%) și fabricarea substanțelor și a produselor chimice (13,0%).

Agenții economici din eșantion anticipează pentru cel de-al IV-lea trimestru al anului curent o majorare de 4,6% față de perioada similară a anului trecut, respectiv o creștere ușoară, de doar 0,2%, comparativ cu trimestrul anterior. În aceste condiții, la nivelul anului curent se estimează o creștere de 6,8% pentru cifra de afaceri pe piața externă.

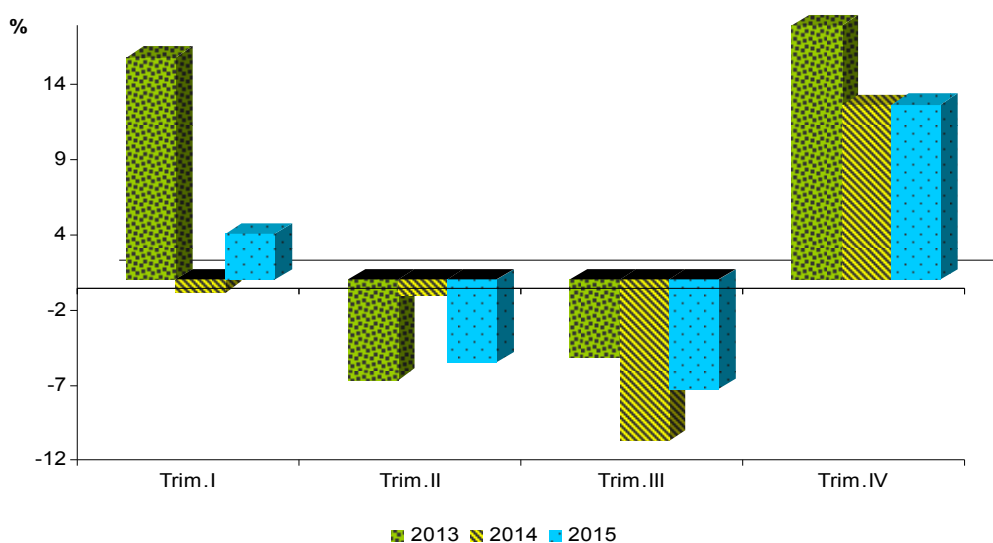
Stocurile de produse finite

Stocurile de produse finite au scăzut cu 7,3% în cel de-al III-lea trimestru din 2015 față de trimestrul anterior, dar au crescut comparativ cu perioada similară a anului trecut (0,7%). La nivelul primelor nouă luni ale anului stocurile s-au redus cu 0,3%.

Agenții economici apreciază că în ultimul trimestru al anului curent stocurile de produse finite vor crește cu 0,7% față de trimestrul IV 2014, în timp ce față de trimestrul anterior vor înregistra o majorare de 11,7%. Pentru anul 2015 se așteaptă ca stocurile de produse finite să rămână la același nivel comparativ cu anul anterior, în condițiile majorării producției industriale cu 3,0% și a cifrei de afaceri pe total industrie cu 4,6%.

Evoluția stocurilor de produse finite

- modificări procentuale față de trimestrul anterior -

Trim.IV 2015 – estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Stocurile de materii prime

Agenții economici se așteaptă ca stocurile de materii prime să crească în cel de-al IV-lea trimestru al anului 2015 cu circa 0,5%, comparativ cu trimestrul anterior.

Evoluția stocurilor de materii prime

- modificări procentuale față de trimestrul anterior (%) -

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
2013	3,3	1,1	1,7	1,7
2014	2,8	0,6	2,4	1,6
2015	3,4	0,7	1,0	0,5

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP (pentru întreaga perioadă)

Gradul de utilizare a capacităților de producție

În ceea ce privește gradul de utilizare al capacităților de producție, agenții economici care fac parte din eșantion estimează pentru ultimul trimestru al anului curent un nivel de circa 78,0%.

Gradul de utilizare a capacităților de producție

- % -

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
2013	74,8	76,1	69,0	80,9
2014	78,1	74,5	77,0	75,0
2015	80,0	83,0	78,4	78,0

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP (pentru întreaga perioadă)

Numărul mediu de salariați

Începând cu trimestrul III al anului 2014 numărul mediu de salariați a depășit nivelul de 1,3 milioane persoane, la nivelul trimestrul III 2015 fiind în creștere cu 2,3%, față de trimestrul corespunzător din anul anterior și cu 0,4% față de trimestrul anterior.

Numărul mediu de salariați din industrie - medie trimestrială -

- mii persoane -

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV	An
2013	1.278,9	1.277,5	1.272,1	1.269,4	15.293,8
2014	1.286,0	1.298,4	1.300,4	1.300,1	15.554,7
2015	1.318,4	1.325,8	1.330,9	1.325,5	15.901,9

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV 2015 - rezultatele din ancheta de conjunctură

La nivelul primelor nouă luni ale anului 2015 numărul mediu de salariați a crescut cu 2,3% față de aceeași perioadă a anului 2014. Ramurile cu cele mai importante majorări ale numărului de salariați în perioada analizată au fost: fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (11,7%), fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie (11,3%), fabricarea autovehiculelor de transport rutier (10,5%), fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (9,2%) și alte activități industriale (9,0%).

Din sondajul efectuat la nivelul agenților economici rezultă că în cel de al IV-lea trimestru al anului curent numărul mediu de salariați din industrie va crește cu 2,0% față de trimestrul IV 2014, dar va înregistra o ușoară scădere față de trimestrul anterior (0,4%), ajungând astfel la 1.325,5 mii persoane. În aceste condiții, se așteaptă ca numărul de salariați să se majoreze cu 2,2% la nivelul anului 2015 față de anul 2014, ajungând la 15.901,9 mii persoane.

Dinamica numărului mediu de salariați

- modificări procentuale față de perioada corespunzătoare din anul anterior (%) -

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV	An
2013	1,9	0,9	0,3	0,1	0,8
2014	0,6	1,6	2,2	2,4	1,7
2015	2,5	2,1	2,3	2,0	2,2

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV 2015 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Dintre ramurile care vor avea creșteri de personal de peste 10% la nivelul anului 2015, comparativ cu anul 2014 amintim: fabricarea hârtiei și a

produselor din hârtie (11,8%), fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (10,7%) și fabricarea autovehiculelor de transport rutier (10,4%).

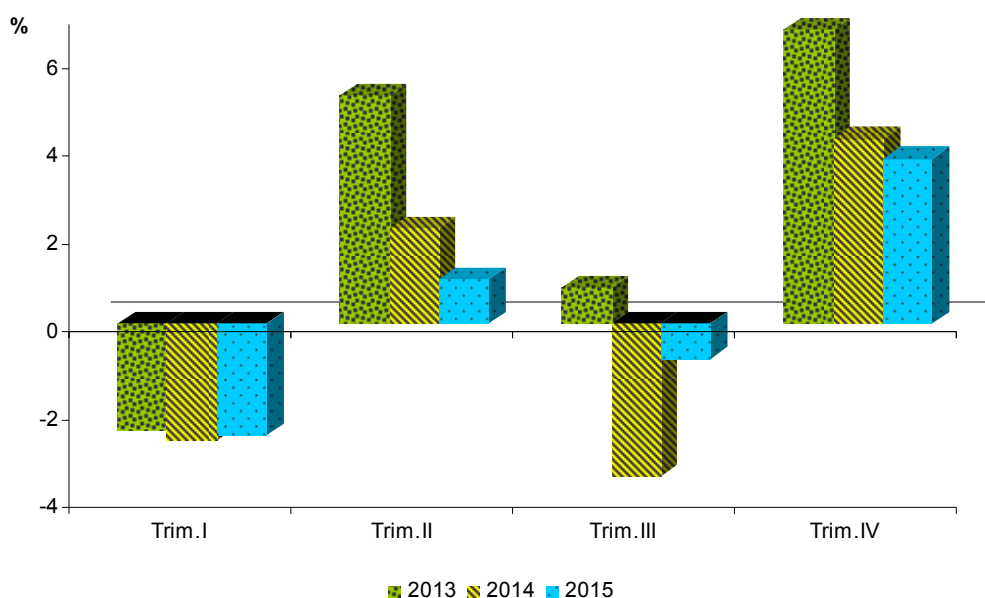
Productivitatea muncii

Productivitatea muncii a crescut cu 1,7% în trimestrul al III-lea al anului curent față de trimestrul corespunzător al anului 2014, dar a scăzut cu 0,8% față de trimestrul anterior, ceea ce a determinat la nivelul primelor nouă luni o creștere de doar 0,2 % față de aceeași perioadă din 2014.

În ultimul trimestru al anului 2015 agenții economici se așteaptă la o creștere de 3,7% a productivității muncii comparativ cu trimestrul anterior și de 1,0% față de trimestrul IV al anului 2014. Astfel, la nivelul anului 2015 se estimează ca productivitatea muncii să crească comparativ cu anul precedent (0,8%).

Evoluția productivității muncii

- modificări procentuale față de trimestrul anterior -

Trim.IV 2015 – estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Costul unitar real cu forța de muncă

În trimestrul al III-lea al anului curent costul unitar real cu forța de muncă în industrie a crescut cu 2,4% față de trimestrul anterior și cu 7,3% față de trimestrul corespunzător din anul precedent. La nivelul primelor nouă luni creșterea a fost de 8,9% față de aceeași perioadă a anului 2014.

În perioada octombrie - decembrie 2015, pentru costul unitar real cu forța de muncă se estimează creșteri atât față de perioada iulie - septembrie (1,6%) cât și față de perioada corespunzătoare a anului anterior (7,5%). Pe baza acestor evoluții, se așteaptă o majorare de 8,5% la nivelul anului 2015 față de anul 2014.

Prețurile producției industriale

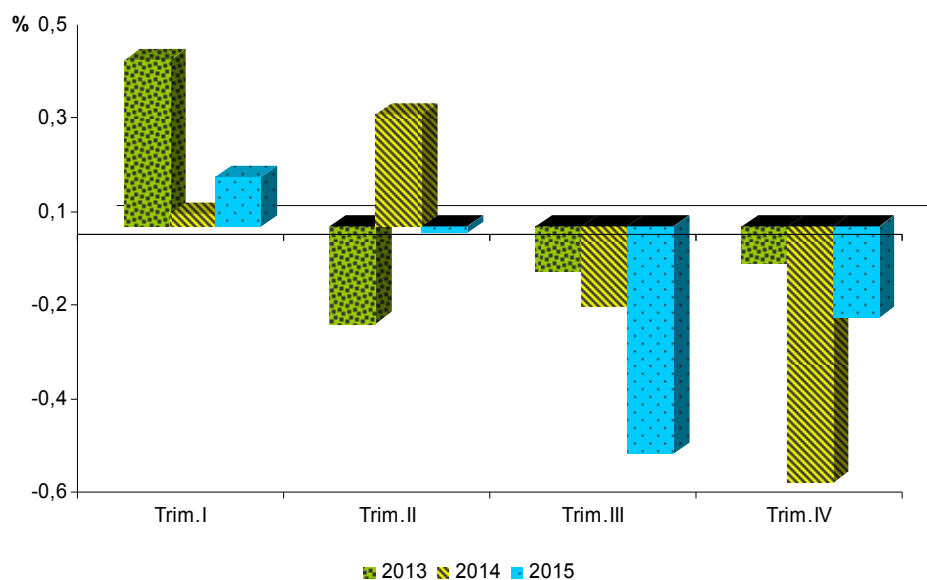
În ceea ce privește prețurile producției industriale, s-a înregistrat o scădere de 2,59% în cel de-al III-lea trimestru al anului 2015 față de trimestrul similar (reducerea componentei externe fiind de 3,21%, în timp ce prețurile de producție pe piața internă au scăzut cu 2,29%). La nivelul lunii septembrie 2015 față de decembrie 2014, prețurile producției industriale au scăzut cu 1,18%.

Pentru ritmul mediu trimestrial al prețurilor de producție în cel de-al IV-lea trimestru se estimează o scădere de 0,2% după ce s-au înregistrat reduceri atât în trimestrul III 2015, cât și în trimestrul IV 2014 (-0,49%, respectiv -0,55%).

Totodată, se așteaptă ca prețurile de producție să se reducă la nivelul anului 2015 cu aproximativ 2,2%, iar pentru luna decembrie 2015 se anticipează o scădere de 1,8% față de luna decembrie 2014.

Evoluția prețurilor producției industriale

- ritm mediu trimestrial -

Trim. IV 2015 – estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Volumul creditelor

Datele obținute din sondajul de conjunctură pentru sectorul industrial indică o creștere de 1,1% a volumului creditelor acordate agenților economici din industrie în cel de-al IV-lea trimestru din 2015 comparativ cu trimestrul anterior.

Ponderele creditelor restante în total credite

- % -

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
2013	13,6	14,4	14,9	14,9
2014	15,2	14,4	12,7	13,5
2015	11,6	10,7	10,6	10,4

Sursa: prelucrări CNP pe baza rezultatelor din ancheta de conjunctură

În ceea ce privește ponderea *creditelor restante în total credite* se așteaptă ca aceasta să ajungă la 10,4% în trimestrul IV, nivelul fiind mai redus comparativ atât cu trimestrul IV 2014, cât și față de trimestrul anterior al anului curent. Se observă că pe parcursul anului 2015 ponderea creditelor restante în total credite a avut un trend descendent, ceea ce poate fi o consecință a îmbunătățirii situației financiare a societăților comerciale.

*

*

*

Metodologie

Comisia Națională de Prognoză realizează trimestrial o Anchetă economică de conjunctură în sectorul industrial, prin care, pe baza răspunsurilor agenților economici intervievați referitor la nivelul producției industriale, a comenzilor, stocurilor și prețurilor, pot fi elaborate prognoze pe termen scurt.

Ancheta se bazează pe un eșantion de agenți economici (selectați din bilanțurile contabile) și pe un chestionar, ambele fiind elaborate în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză.

Eșantionul este alcătuit după o metodologie bine determinată, bazată pe metoda de sondaj pe grupe de natură stratificată la care s-a ținut cont de dimensiunile întreprinderii (număr de personal), ponderea grupei în producția ramurii industriale și ponderea ramurii în total producție industrială.

Pentru anchetele de conjunctură realizate în anul 2015 s-a stabilit un eșantion de 466 agenți economici din sectorul industrial, fiind rezultatul unei rate de sondaj de 11,9% și furnizând o rată de acoperire de circa 70%.

Spre deosebire de celelalte sondaje pe termen scurt (sondaje realizate de INS și BNR) care au la bază aprecierea de către cei intervievați a tendinței de evoluție prin încadrarea sa în categorii ca *ascendent*, *stabilitate*, *descendent*, operându-se cu solduri conjuncturale, prezenta anchetă abordează încadrarea evoluției fiecărui indicator în plafoane de creștere/descreștere prestabilite, permițând astfel o cuantificare sub formă de procent a tendințelor viitoare.

Intervalele luate în considerație ca fiind posibile pentru creștere sau scădere, sunt stabilite avându-se în vedere evoluțiile recente și cele viitoare ale unor parametri.

Principiul de calcul folosit la dezvoltarea anchetelor conjuncturale în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză are la bază metoda ponderărilor succesive, care ține seama de modificările structurale ale producției, stocurilor sau comenzilor, folosindu-se vectori de coeficienți calculați trimestrial care corectează datele de început de an.

Pentru o evaluare complexă a opiniei agenților economici, rezultatele anchetei sunt comparate cu realizările din perioadele anterioare, fie cele publicate de Institutul Național de Statistică, fie cele din anchetele de conjunctură anterioare, după cum se specifică la fiecare indicator.